

Aan het College van B & W
van de gemeente Haarlem
Postbus 511
2003 PB HAARLEM

Datum: 11 april 2011
Onderwerp: verslag gevoerde beheer van de archiefbewaarplaats
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 14611/A.127.2

Geacht College,

Hierbij stuur ik u als gemeentearchivaris van Haarlem de verslagen inzake het beheer van de archiefbewaarplaats en toezicht op de archieven bij de gemeentelijke organisatie. De taken van de gemeentearchivaris, zoals beschreven in de Archiefverordening 2002 van de gemeente Haarlem betreffen twee hoofdtaken:

1. Het beheer van de archiefbewaarplaats en:
2. Het toezicht op het beheer van de informatie, welke niet is overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

In de artikelen 15 en 21 van de Archiefverordening 2002 wordt bepaald dat de archivaris eenmaal per jaar verslag uitbrengt aan burgemeester en wethouders over deze taken. Artikel 9 bepaalt dat burgemeester en wethouders éénmaal per jaar aan de raad verslag doen over de door hen verrichtte activiteiten ter uitvoering van artikel 30 van de Archiefwet 1995. Bij de rapportage aan de raad worden de verslagen van de gemeentearchivaris inzake beheer en toezicht overlegd.

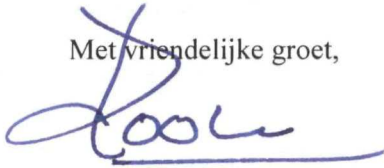
Bijgaand treft u aan:

- Het verslag ingevolge artikel 15 van de Archiefverordening 2002 van de gemeente Haarlem betreffende het door de gemeentearchivaris gevoerde beheer van de archiefbewaarplaats. De archiefbewaarplaats van de gemeente Haarlem bevindt zich in het Noord-Hollands Archief, Jansstraat 40-42 te Haarlem. Hier bevinden zich de historische archieven tot 1990.

- Het verslag ingevolge artikel 21 van de Archiefverordening 2002 van de gemeente Haarlem betreffende de uitoefening van het toezicht van de archivaris op het beheer van de informatie, welke niet is overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

Met deze verslaglegging verwacht ik bij te dragen aan een goede verantwoording naar de raad, een transparante werkwijze en een effectieve vorm van uitoefening van het toezicht. Voortaan zult u jaarlijks de verslagen ontvangen.

Met vriendelijke groet,

Drs. L. Zoodsma
Gemeentearchivaris van Haarlem

Verslag ingevolge artikel 15 van de Archiefverordening 2002 van de gemeente Haarlem betreffende het door de gemeentearchivaris gevoerde beheer van de archiefbewaarplaats

Algemeen

Het bestuur van het Noord-Hollands Archief, formeel het Regionaal Historisch Centrum in Noord-Holland, bestaat uit zes leden. Namens de gemeente Haarlem hebben burgemeester mr. B.B. Schneiders en cultuurwethouder dhr. P. Heiliegers zitting in het bestuur. De heer Schneiders is voorzitter van het bestuur. De directeur van het Noord-Hollands Archief, drs. L. Zoodsma, is uit hoofde van zijn functie tevens secretaris van het bestuur.

Voor een overzicht van alle activiteiten van het Noord-Hollands Archief wordt verwezen naar het jaarverslag 2010 van het Noord-Hollands Archief.

Hieronder volgt een verslag van de activiteiten van het Noord-Hollands Archief ten aanzien van de verwerving, het toegankelijk maken, digitalisering en het materieel beheer van de bij het Noord-Hollands Archief berustende Haarlemse archieven en collecties.

Verwerving

De volgende archieven en collecties zijn verworven:

- Drs. C. Mooij, oud-wethouder Haarlem, oud-gedeputeerde Noord-Holland
- Drs. W. Sleddering, oud-gemeentesecretaris Haarlem
- Eglise Wallone/Waalse Kerk (aanvulling)
- Kleinschalig Kunstopdrachten Gerrit van Dijk
- Voorzitter Stichting Jacobus van Looy
- Adriaan van der Willigen (1766-1841)
- Kunstenaarsvereniging Twintig in De Hallen
- Commissie Oudheidkundig Onderzoek, Haarlem
- Sint Jacobs Godshuis (aanvulling)
- Sociëteit Vereeniging
- beeldobjecten, waaronder ontwerptekeningen van Herman Moerkerk en de oudste (vroeg zestiende eeuw) kaart van Schoten.

Toegankelijk maken archieven en collecties

Aan het meerjarenproject van de inventarisatie van het Stadsarchief Haarlem (1573-1813) is in 2010 onverminderd hard gewerkt. Naar verwachting zal de inventaris eind 2011 gereed komen.

Het omvangrijke inventarisatieproject van het secretarieearchief (1957-1990) is in 2010 afgerond. De inventarisatie van de sectorarchieven over de periode 1991-1997 staat op de rails. Er zijn afspraken gemaakt met het Noord-Hollands Archief om de bewerking daar te laten plaatsvinden.

Er zijn door of onder begeleiding van het Noord-Hollands Archief 14 inventarissen en plaatsingslijsten gemaakt die via de website www.noord-hollandsarchief.nl en www.archieven.nl online te raadplegen zijn. In totaal zijn 19,6 meter Haarlemse archieven ontsloten.

De volgende archieven zijn toegankelijk gemaakt:

- De collectie van prof. dr. A.E. Cohen als curator van het Stedelijk Gymnasium en de gymnasiale afdelingen van de gemeentelijke lycea te Haarlem, 1961-1967
- Het archief van Van Oosten Interieur BV te Haarlem, 1912-1970
- Het archief van de Stichting Internationaal Orgelconcours te Haarlem, (1950) 1951-1998 (2000)

- Het archief van de Stichting Huize Spaar en Hout, Tehuis voor Doopsgezinden, 1927-2005 (2008)
- Het archieffragment van het Collège Bourguignon te Haarlem, 1957-2008
- De collectie van Chr.H. Cornegoor, als banketbakker te Haarlem, 1925-1938
- Het archief van het Koninklijk Mannenkoor Caecilia te Haarlem, 1897-2002
- (Aanvulling op) Plaatsingslijst van de aanvulling op het archief van de Haarlemse Sociëteit Teisterbant te Haarlem, 1950-1973
- Het archief van de Stichting Fondsen Blommert (Bloemert) en Dreeger te Haarlem, 1689-2009
- Het archieffragment van L. Broekhuizen als hoofd van de Buitengewone School voor Lager Onderwijs te Haarlem, 1918-1919
- Het archief van de Stichting Bijzondere Sociale Zorg en Maatschappelijk Buurtwerk te Haarlem, 1953-1976 (1987)
- Het archief van het Haarlemsche Muziekfonds te Haarlem, 1878-1953 (2007)
- (Aanvulling op) de plaatsingslijst van de collectie van de NV Drukkerij De Spaarnestad te Haarlem, z.j.
- Het archieffragment van de Stichting Jacobus van Looy te Haarlem, (1969) 1984-2007

De volgende beeldcollecties zijn voor het publiek toegankelijk geworden via de Beeldbank van het Noord-Hollands Archief:

- Manuscriptkaarten van de voormalige Archiefdienst voor Kennemerland, 200 objecten.
- Gebeurtenissen Haarlem Kennemer Atlas, 4800 objecten.
- Glasnegatieven Openbare Werken Haarlem, 462 objecten.
- Pijnacker Hordijk, 172 objecten.

De structurering van de database van de Beeldbank is in 2010 voltooid. Komende jaren zal dankzij de nieuwe structuur het beeldmateriaal beter vindbaar worden.

De Beeldbank bevatte eind 2010 168.774 records (2009: 155.000), waarvan 117.465 met een afbeelding (2009: 95.000) eraan gekoppeld.

Fotografie

Het beeld van de bij het Noord-Hollands Archief aangesloten gemeenten verandert regelmatig door sloop, nieuwbouw en wegeaanleg. Het Noord-Hollands Archief legt deze veranderingen, ondermeer in het stadsbeeld van Haarlem, in foto's vast voor het nageslacht.

Het Noord-Hollands Archief heeft een bijdrage geleverd aan de wekelijkse column in het Haarlems Dagblad 'Tand des tijds', waarin in tekst en beeld getoond wordt hoe een bepaalde plek in Haarlem er vroeger uit zag en hoe het nu is. Zowel de historische als de hedendaagse foto's zijn beschikbaar gesteld door het Noord-Hollands Archief.

Digitalisering

Digitalisering van archieven en collecties vindt plaats vanwege materieel behoud en om archieven en collecties onder de aandacht te brengen van een groter publiek.

De volgende collecties van fotografen zijn gedigitaliseerd en beschreven:

- J. Fielmich;
- H.J.M. Valks;
- W.M. Zilver Rupe.

Het Noord-Hollands Archief heeft besloten te starten met het digitaliseren, op tekst doorzoekbaar maken en publiceren van de historische krantencollectie. De kranten zijn een veel geraadpleegde maar kwetsbare informatiebron. In 2011 zal een belangrijk deel van de krantencollectie online raadpleegbaar worden, namelijk het Haarlems Dagblad (1883-1950).

Materieel Beheer

De werkzaamheden van het restauratieatelier liggen op een breed terrein. Van controle van depots op reinheid tot restauratie van kwetsbare originelen. Behoud van de originele stukken ten behoeve van een duurzame raadpleging staat centraal in de werkzaamheden.

De behandeling van de inktvraat in het Stadsarchief Haarlem 1245-1811 is vrijwel afgerond. Inktvraat is een autonoom proces van verval.

Verdere werkzaamheden op het gebied van materieel beheer waren:

- conservering van het familiearchief Barnaart;
- papierrestauratie;
- restauratie van boekbanden;
- reinigen, opnieuw verpakken en etiketteren van archieven, (glas) negatieven, waaronder die van fotograaf Zilver Rupe;
- voorbereidende werkzaamheden ten behoeve van tentoonstellingen;
- bindwerk van jaargangen van tijdschriften, registers, publicaties;
- zorg voor een goed klimaat en reinheid van de depots.

Feiten en cijfers

Totaal archieven Haarlem (overheid en particulier): 3972,9 meter

Totaal beeldmateriaal Haarlem op Beeldbank: 25.113 objecten

Totaal in 2010 aantal meters ontsloten archieven Haarlem: 19,60 m

Verslag ingevolge artikel 21 van de Archiefverordening 2002 van de gemeente Haarlem betreffende de uitoefening van het toezicht van de archivaris op het beheer van de informatie, welke niet is overgebracht naar de archiefbewaarplaats

De gemeentearchivaris van Haarlem is ingevolge artikel 32 van de Archiefwet 1995 belast met het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden die nog bij de gemeente berusten. Bij dit toezicht laat hij zich vertegenwoordigen door mevrouw S. Francke, archiefinspecteur van het Noord-Hollands Archief. Het beheer omvat de volgende aspecten: registratie, archivering, digitalisering, vernietiging en overbrenging.

Archiefinspectierapport en Plan van aanpak 'Andere Werkwijze Archiveren'

In januari 2010 kwam het rapport uit van de (gemeentelijke) archiefinspectie Noord-Hollands Archief en de provinciale archiefinspectie Noord-Holland van de inspectie die in 2010 was gehouden bij de gemeente Haarlem. Als reactie hierop verscheen de loop van 2010 het plan van aanpak 'Andere Werkwijze Archiveren'. In september 2010 stelde het Haarlemse college het plan van aanpak 'Andere Werkwijze Archiveren' vast. Over het archiefinspectierapport en het plan van aanpak vond enkele malen overleg plaats met de gemeentelijke- en de provinciale archiefinspectie. De uitvoering van het plan van aanpak wordt doorkruist door de aanschaf van een nieuw systeem ten behoeve van de afdeling Dienstverlening. Dit systeem zal ook ondersteund moeten worden door DIV wat ten koste gaat van de personeelsinzet bij de uitvoering van het plan van aanpak. In het inspectierapport werd al een tekort aan medewerkers geconstateerd bij DIV, dit probleem is nog niet opgelost. De gemeentelijke en de provinciale archiefinspecteur monitoren de uitvoering van het plan.

Archiveren omgevingsvergunning

In augustus 2010 stuurde de gemeentearchivaris een brief naar het hoofd van de afdeling Omgevingsvergunning met een verzoek om een beschrijving van de archivering van de digitale en/of papieren vergunningsdossiers ingevolge de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), om zich een oordeel te kunnen vormen over de gewijzigde manier van archiveren. De Wabo die o.a. bouw-, milieu-, kap-, en gebruiksvergunningen samenvoegt tot één omgevingsvergunning, heeft grote gevolgen voor de werkprocessen en dus ook voor de archivering. Aangezien het om belangrijke archiefstukken gaat (bouw en milieu), is het van belang dat de archivering van deze processen goed is geregeld. Op deze brief is nooit een antwoord gekomen. Hiermee voldoet de gemeente niet aan artikel 18, eerste lid van haar eigen Archiefverordening¹.

Wel bleek bij een inspectie bij de VRK in 2010 dat in ieder geval ten aanzien van de gebruiksvergunningen deze kwestie nog niet was geregeld.

Milieuvergunningen

Uit het regulier overleg met het bureauhoofd DIV en de archiefinspecteur bleek dat het project schoning en digitalisering van de milieuvergunningen circa 1960-2010 voortdurend uitstel ondervindt. Dit project verdient hoge prioriteit vanwege het belang van de dossiers en vanwege het feit dat archiefbescheiden ouder dan 20 jaar moeten worden overgebracht naar de archiefbewaarplaats bij het Noord-Hollands Archief.

¹ Archiefverordening 2002, artikel 18 eerste lid:

De beheerders verstrekken aan de archivaris of aan degene die namens hem met het toezicht is belast, alle bescheiden en inlichtingen die voor een goede vervulling van zijn taak noodzakelijk zijn en verlenen de nodige medewerking om inzicht te verschaffen in de ordening en toegankelijkheid van de archiefbescheiden alsmede in de opzet en werking van hulpmiddelen en systemen waarin archiefbescheiden zijn opgenomen.

Vernietiging en vervanging

In 2010 werd twee maal een machtiging tot vernietiging afgegeven door de gemeentearchivaris. De reguliere vernietiging bleef echter achterwege. Vernietiging is een verplichting ingevolge artikel 3 van de Archiefwet 1995.

De formalisering van de huidige praktijk waarbij op termijn vernietigbare papieren dossiers worden vervanging door digitale exemplaren heeft in 2010 niet plaatsgevonden. Hiervoor is een positief advies nodig van de gemeentearchivaris en een besluit van B & W.

Overbrenging

Begin 2010 is er regelmatig contact geweest met medewerkers van de afdeling Dienstverlening over de overbrenging van registers van de Burgerlijke Stand. Ondanks aandringen van de kant van de archiefinspectie kwam het uiteindelijk niet tot overbrenging.

De geïndexeerde en gedigitaliseerde bouwvergunningen werden reeds in 2009 geplaatst in de archiefbewaarplaats bij het Noord-Hollands Archief. De overbrenging is nog niet geformaliseerd. De reden hiervoor is dat de beperking op de openbaarheid nog geregeld moet worden, hiervoor is een B & W besluit en toestemming van GS nodig. De archiefinspectie heeft in het voorjaar 2010 de voorbereidende werkzaamheden verricht voor de besluitvorming. De gemeente Haarlem heeft dit traject in 2010 niet opgepakt.

De archiefinspecteur zit in de stuurgroep van de bewerking van de archieven 1957-1990 en 1991-1997. De bewerking van het secretarieearchief 1957-1990 is afgerond, dit archief zal voorjaar 2011 formeel worden overgebracht naar het Noord-Hollands Archief. De inventarisatie van de sectorarchieven 1991-1997 staat op de rails. Er zijn afspraken gemaakt met het Noord-Hollands Archief om de bewerking daar te laten plaats vinden.

Met de waardering en selectie van het tekeningenarchief in de kelder van Koningstein werd een begin gemaakt. Dit project wordt in 2011 afgerond waarna de tekeningen die voor permanente bewaring in aanmerking komen naar het Noord-Hollands Archief worden overgebracht.

Concluderend

Op basis van dit jaarverslag is er actie nodig van de gemeente Haarlem ten aanzien van de volgende punten:

- zorgen voor voldoende gekwalificeerd personeel;
- de archivering van de omgevingsvergunning;
- de schoning, digitalisering en overbrenging van de milieudossiers;
- de reguliere vernietiging;
- de vervanging;
- de overbrenging van de registers van de Burgerlijke Stand.